

9. Савченко О.Я. Ключові компетентності – інноваційний результат шкільної освіти // Рідна школа. – 2011. – № 8-9. – С. 4-8.
10. Чепелева Н.В. Технології читання. – К.: Главник, 2004. – 95 с.
11. Ісаєва О.О. Про основні парадигми шкільної літературної освіти // Всесвітня література в середніх навч. закл. України. – 2011. - № 1 . – С. 2-4.
12. Шкловська О.Н. Формування читацької компетенції старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. - автореф. дис. на здобуття наук. ступеня...канд.пед.наук. – К. : 2007. – 22 с.
13. Яценко Т. О. Формувати компетентнісного читача // Українська мова і літ. в школі - 2008. – № 6. – С. 25-28.
14. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М. : Политиздат, 1975. – 347 с.
15. Westhoff G. Fertigkeit Lesen [text] / Westhoff G. – Goethe-Institut Muenchen, 1997 –176 s.
16. Grzesik J. Textersterhen lerhen und lehren – Stuttgart, 1990 – 405 s.

In this paper the essence of reading competence junior pupils. The content and structure of motivational, cognitive, operational and active, reflective of its components.

Key words: *junior pupils, reading competence, the components of reading competence, reading activities.*

УДК 37.02

Потюк І. Є.

ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАСАДАХ СТРАТЕГІЧНОГО ПІДХОДУ

У статті проаналізовано дидактичні передумови організації стратегічного навчання професійно орієнтованої лексики для формування англomовної лексичної компетенції в студентів немовних спеціальностей.

Ключові слова: *іношомовна професійно спрямована комунікативна компетенція, студенти немовних спеціальностей, дидактичні та методичні принципи навчання.*

Інтеграційні процеси та соціально-економічні зміни, розширення міжнародних стосунків і зростання ролі англійської мови як засобу професійного спілкування зумовлюють соціальне замовлення суспільства на підготовку фахівців нової генерації, для яких іношомовна комунікативна компетентність у сферах професійної діяльності в усній і письмовій формах є умовою їх конкурентноздатності на ринку праці.

Мовна підготовка фахівця за спеціальністю потребує перш за все визначення змісту навчання іношомовного професійного спілкування. Для вирішення цієї проблеми необхідно уточнити сучасні вимоги для вивчення іноземних мов (ІМ) з акцентом на засвоєння термінологічної лексики як передумови для практичного оволодіння професійно орієнтованою англійською мовою, оскільки мета навчання не лише відображає його об'єктивні потреби, але й визначає зміст і організацію навчання [11].

На думку О.М. Солововой, у порівнянні з минулим, коли характер викладання ІМ окреслювався економічними, політичними і міжнародними зв'язками, на сучасному етапі розвитку міжкультурної взаємодії встановлюються єдині підходи, стандарти та вимоги щодо володіння іноземними мовами [18, с. 4]. Такі зміни вимагають впровадження співзвучних сучасним тенденціям у вищій немовній школі інтерактивних методів, які здійснюють підготовку фахівців

з немовних спеціальностей, а також розробки відповідних навчальних матеріалів. Так, з цією метою в Україні було створено принципово нову програму з іноземних мов для ВНЗ – Програма з англійської мови для професійного спілкування (2005), яка надає студентам немовних спеціальностей (СНС) можливість розвивати мовну компетенцію і стратегії, необхідні для ефективної участі в освітньому процесі та різних ситуаціях професійного спілкування.

Тому метою нашої статті є виявити й проаналізувати дидактичні передумови формування англомовної лексичної компетенції навчання студентів спеціальної галузевої лексики на засадах стратегічного підходу.

Так, ми переконані, що проблема відбору навчальних стратегій для ефективнішого засвоєння лексичного матеріалу СНС характеризується автономністю, гнучкістю, прив'язаністю до стильових переваг у навчанні та враховує цілі й завдання курсу вивчення ІМ, відповідаючи загальнодидактичним і методичним принципам, що відображають основні закономірності освітнього процесу.

Перейдемо до розгляду й обґрунтування дидактичної основи відбору стратегій навчання для формування лексичної компетенції СНС. Такою основою, вслід за Ю.О. Семенчуком [16, с. 19], вважаємо комплекс традиційних принципів дидактики і методики вищої школи, які виступають загальним орієнтиром для визначення змісту, засобів, форм, методів організації навчання іноземної мови за фахом. Із досліджених у дидактиці загальних принципів навчання актуальними й дієвими для забезпечення стратегічного навчання термінологічної лексики англійської мови (АМ) вважаємо принципи систематичності й послідовності, свідомості, наочності, активності і міжпредметної координації.

Принцип систематичності й послідовності у навчанні ІМ трактується нами як відображення змістовно-логічних зв'язків з урахуванням пізнавальних можливостей СНС, їх попередньої підготовки, змісту інших предметів. Тобто застосування навчальних стратегій з метою оволодіння професійно-орієнтованою лексикою повинно передбачати таку якість знань, що характеризує наявність у свідомості студента структурних зв'язків, адекватних зв'язкам між загальними фоновими знаннями та знаннями спеціальної лексики для спілкування у ситуаціях майбутньої діяльності у професійній сфері.

Потреба дотримання систематичності й послідовності у формуванні лексичної англомовної компетенції СНС зумовлена сучасною орієнтацією освітнього процесу на активну самостійну роботу студентів, забезпечення умов для їхнього самовираження та саморозвитку, створення належного навчального середовища для формування їхньої особистісної комунікативної активності за допомогою застосування відібраних стратегій у тематичних полях з урахуванням професійних потреб тих, хто вивчає ІМ.

Ми переконані, що принцип систематичності й послідовності реалізується через самоуправління студента власною навчальною діяльністю у формуванні лексичної компетенції. Так, сучасна модель компетентного студента (самоуправління студента) є інтерактивною, тобто вона включає постійну взаємодію між механізмом контролю студента (метакогнітивними стратегіями, які відносяться до процесу регулювання та сприяють в плануванні, контролі та оцінюванні навчання) та його знаннями і переконаннями, щоб досягнути професійно-зумовлених навчальних цілей в динамічно змінених умовах.

Отже, ми розглянули дію принципу систематичності й послідовності, на основі якого здійснюється стратегічне опрацювання лексики, і згідно з яким стратегії навчання у вивченні іноземних мов розглядаються як саморегулятивні засоби, метою яких є формування і розвиток лексичних умінь для свідомого спілкування ІМ.

Принцип свідомості передбачає усвідомлене засвоєння теоретичних знань про мову як знакову систему, для чого слугують правила та інструкції, які розглядаються науковцями як необхідні доповнення до виучуваних мовних зразків і які дозволяють розпізнавати помилки та пояснювати причини їх виникнення [16, с. 22; 7, с. 155; 20, с. 150]. Згідно з переконаннями Б.А.Лапідуса, діалектично гнучке, підпорядковане мовленнєвим завданням поєднання правила

і зразка допомагає усвідомити мовний матеріал на всіх етапах його тренування [5, с. 57]. Крім свідомого засвоєння студентами теоретичних мовних знань, принцип свідомості скерований, як зазначає Б.В. Беляєв, на забезпечення оволодіння практичними іншомовними мовленнєвими вміннями [1, с. 8], аби студенти розуміли виучуваний лексичний матеріал і вміло реалізовували його на практиці.

Свідоме учіння лексики за фахом зумовлюється насамперед рівнем сформованості мотивів навчання, розумінням практичної цінності й потреби в знаннях для обраної професійної діяльності. Свідомість учіння підсилюється ще й тим, наскільки створено умови для самостійної пізнавальної діяльності (С.Г. Заскалета, А.В. Конишева, Л.А. Онуфрієва, І.В. Хом'юк та ін.), зокрема процесу індивідуального оволодіння знаннями лексики і набуттям вмінь її використовувати. Тому, реалізуючи вимоги цього принципу, особливо важливо в процесі опрацювання кожної теми застосовувати проекцію виучуваного лексичного матеріалу на конкретну професійну діяльність студентів.

Таким чином, принцип свідомості передбачає ознайомлення студентів із прийомами і засобами самостійної роботи, що, в свою чергу, зумовлює необхідність стратегічної сформованості лексичних навичок як невід'ємного компонента змісту навчання іноземних мов для здійснення як продуктивної (говоріння, писемного мовлення), так і рецептивної (аудіювання, читання) мовленнєвої діяльності.

Принцип наочності у навчанні іноземної мови, згідно з В.Л. Прокоф'євою, служить засобом створення комунікативної мотивації при організації іншомовного професійно орієнтованого спілкування, забезпечує змістовність і логічну послідовність висловлювань [13, с. 42].

Закономірно, що початковим компонентом процесу пізнання є споглядання явищ, процесів, дій, предметів, тому з метою кращого розуміння, засвоєння і використання в мовленнєвій діяльності лексичного матеріалу людина застосує першу сигнальну систему, зокрема, зорову чи слухову пам'ять. Для студента, із розвиненим логічним мисленням, значення наочності є важливим, адже стратегічне використання предметно-зображальних засобів у навчанні (таких як ключові слова, логічні схеми, діаграми, карти, графіки, орієнтовні питання, аксесуари чи предмети професійного реквізиту, різноманітні автентичні матеріали – проспекти компаній, рекламна продукція тощо) сприяє поєднанню конкретного з абстрактним, раціонального з ірраціональним, теоретичних знань з практичною діяльністю, що, в свою чергу, підвищує ефективність пояснення значень іншомовних лексичних одиниць та утворення мовленнєвих автоматизмів [16, с. 20] для реалізації комунікативних намірів співбесідників. В іншомовній підготовці фахівців реалізація цього принципу компенсує відсутність мовного середовища [3], тобто наочність можна вважати процесом у результаті якого в свідомості студентів утворюються певні образи виучуваної одиниці. Іншими словами необов'язково пов'язувати наочність із візуальним сприйняттям об'єкта. В процесі утворення психічного образу можуть брати участь усі органи чуття людини. У зв'язку з цим розрізняють такі види наочності як візуальну, аудіальну, кінеститичну та мовну [9, с. 22]. До візуальної наочності відносяться об'ємні моделі, картини, малюнки, фото, екранні засоби, ілюстрації, схематичні зображення, тощо. До аудіальної – різноманітні аудіозаписи. Лексеми, які можна дослідити за допомогою тактильних відчуттів відносяться до кінеститичного виду наочності. До мовної відноситься словесний опис, який здатний сформувати у студентів психічний образ певного явища чи об'єкта.

Таким чином, цілеспрямоване використання наочних засобів/моделей стимулює процес засвоєння лексичного матеріалу як додатковий спосіб запам'ятовування і збереження інформації, розвиваючи уяву, зорову та слухову пам'ять студентів та стимулюючи активізацію їхнього пізнавального процесу, корекцію знань про явища і процеси, формування аналітичного мислення тощо.

Оскільки, процес оволодіння знаннями – це результат активної самостійної пізнавальної діяльності студента, то принципу активності відводиться важлива роль при формуванні й формулюванні думок лексичними засобами іноземної мови, оскільки він вимагає створення

умов для прояву студентами своєї творчої активності та самостійності у процесі засвоєння знань, бо основними джерелами активності в пізнавальній діяльності студентів є цілі, мотиви, бажання та інтереси, для підтримання яких викладач використовує різноманітні прийоми навчання, в тому числі рольові ігри, завдання проблемного характеру, засоби наочності тощо [20, с. 151; 16, с. 24].

Так як, пізнавальна активність розглядається як специфічна властивість особистості студента, спрямована на активне набуття знань в інтересах суспільства [15, с. 4], на підставі аналізу теоретичної літератури, ми погоджуємося, що пізнавальна активність є складною системною властивістю суб'єкта, яка інтегрує важливі якісні характеристики його пізнавальної діяльності [4, с. 74]: пізнавальну самостійність, ініціативність, а також повноту і мобільність його знань, умінь і навичок, що формуються у цьому процесі [10, с. 5].

Науковці виділяють три рівні пізнавальної активності: відтворююча активність (рецепція і репродукція), інтерпретуюча активність (репродукція з елементами продукції) і творча активність (продукція) [17, с. 55]. Перший рівень характеризується прагненням студентів зрозуміти нове явище, поповнити і відтворити знання, оволодіти способами їх застосування за зразком, сформованістю умінь переносити відомий алгоритм розв'язування задачі на аналогічну задачу. На другому рівні активності студенти докладають вольові зусилля, щоб зрозуміти суть явища, знайти шляхи вирішення суперечностей; їхня освітня діяльність характеризується знанням програмного матеріалу в межах підручника. На третьому рівні студенти намагаються застосувати отримані знання у нетипових ситуаціях, тобто проявити креативний рівень сформованості пізнавального інтересу, творчу самостійність і продемонструвати ґрунтовне знання програмного матеріалу чи володіння елементами знань і навичок понад програму, збагачуючи власні знання об'єктивно новою інформацією.

Отже, загальнодидактичний принцип активності в межах нашого дослідження визначає характер навчальної діяльності з тренування лексичного матеріалу як такий, що здійснюється за умов спеціальної організації пізнавальної діяльності студентів. Цей принцип передбачає усвідомлення мети навчання, а також необхідності планувати й організовувати власну діяльність для вирішення поставлених завдань, уміння її контролювати, іншими словами однією із умов досягнення успіху є свідома активність суб'єктів навчання, в основі якої лежить вагома мотивація, спрямована на участь у навчально-пізнавальній діяльності.

Принцип міжпредметної координації передбачає взаємодію викладання різних дисциплін як на мовному, так і на предметному рівнях, з метою створення, на думку А.М.Шукіна, сприятливих умов для формування комунікативної і професійної компетенцій в рамках обраної студентами спеціальності [20, с. 157], адже, в умовах міждисциплінарного характеру вирішення більшості суспільних проблем, у процесі професійної підготовки фахівців ВНЗ реалізує інтегральну функцію. Ми переконані, що згідно з цим принципом навчання варто здійснювати з урахуванням рівня володіння профільними дисциплінами і професійних інтересів студентів, а обсяг знань та умінь, сформованих на заняттях з фахових дисциплін, доцільно поглиблювати та систематизувати на заняттях з іноземної мови, що уможливить «розв'язати суперечність міжпредметним навчанням іноземної мови і формуванням навчально-дослідницьких умінь без втрати якісних особливостей предмету, який вивчається» [2, с. 107]. Інтерпретуючи ці положення відносно цілей формування лексичної компетенції, принцип міжпредметної координації реалізується: в науково обґрунтованому відборі лексичного матеріалу; в дотриманні нормативності вживання лексичних засобів мови; в забезпеченні відповідності виучуваних студентами лексичних одиниць потребам студентів [16, с. 27].

Для ефективної реалізації принципу міжпредметної координації у контексті комплексного підходу до навчання та розвитку особистості слід сприяти поглибленню міждисциплінарних зв'язків і використанню у вивченні іноземної мови методів, якими послуговується сучасна наука. Отже, через вивчення лексичного матеріалу з дотриманням принципу міжпредметної координації студенти вдосконалюють свої знання з базових дисциплін, опановують загальнонаукову

лексику, а також оволодівають термінами і термінологічною лексикою відповідного профілю навчання, що досить важливо для їхньої самореалізації на ринку праці в сучасних умовах.

Крім розглянутих вище загальнодидактичних принципів, у стратегічному формуванні лексичної компетенції СНС на засадах стратегічного підходу важливе місце займають методичні принципи комунікативності, інтегрованого і диференційованого навчання ІМ та професійної спрямованості навчання, які являються беззаперечною складовою дидактичної основи для здійснення ефективного навчання лексики із використанням навчальних стратегій. Розглянемо ці принципи детальніше.

Принцип комунікативності є провідним у контексті нашого дослідження та передбачає спрямованість процесу навчання ІМ на формування комунікативної компетенції, організацію навчання як моделі реального процесу спілкування [12, с. 5].

Для функціонування принципу комунікативності в стратегічному навчанні фахової лексики необхідно, зокрема, розширити спектр методичних прийомів, які дозволяють активніше й ефективніше практикувати колективні форми роботи та „високомотивуаційні види діяльності” [14, с. 5], такі як, наприклад, дискусії та обговорення, діалоги та рольові ігри, імітації, імпровізації і дебати [23; 22; 24, с. 76; 16, с. 28], що сприяють залученню до мовленнєвої взаємодії всіх суб’єктів навчального процесу. Така організація навчання, на думку дослідників, відповідає особистісно-зорієнтованому підходу до навчання, а також є засобом підвищення його ефективності його реалізації [8, с. 103], розширюючи знання лексичного матеріалу і вдосконалюючи вміння його застосування. Отже, значимість принципу комунікативності при стратегічному навчанні полягає у тому, що він дозволяє розвинути здатність студентів спілкуватися в межах сфер, тем і ситуацій, визначених програмою і зумовлених реальними потребами й інтересами студентів, забезпечуючи активну мовленнєву взаємодію всіх суб’єктів навчального процесу.

Принцип інтегрованого і диференційованого навчання ІМ є актуальним у світлі нашого дослідження оскільки у діловому спілкуванні, на думку О.Б.Тарнопольського та С.П.Кожушко, „різні види мовленнєвої діяльності не просто пов’язані один з одним, а інтегровані” [19, с. 90]. Інтегрованість передбачає комплексне навчання усіх видів мовленнєвої діяльності в навчальному процесі і важливість їх розуміння як взаємопов’язаних і взаємодоповнюючих елементів мовленнєвої практики. Диференційованість зумовлює необхідність розмежовувати навчання усного і писемного мовлення, підготовленого і непередготовленого, оскільки в навчанні кожного виду мовленнєвої діяльності вирішуються свої методичні завдання [21]. З цього випливає, що навчання лексики з використанням стратегій у різних видах мовленнєвої діяльності робить можливим повноцінне розуміння лексичних одиниць студентами в читанні, їх сприйняття в аудіюванні, формує здатність до реагування на отриману лексичну інформацію та продукування зв’язних відрізків мовлення з новою лексикою [16, с. 29]. Отже, суть цього методичного принципу полягає у необхідності активізації лексичного матеріалу в різних видах мовленнєвої діяльності, щоб швидше акумулювати необхідний запас лексики й оволодіти ним, підвищивши таким чином комунікативну спрямованість та результативність освітнього процесу.

Принцип професійної спрямованості навчання частково перегукується із дидактичним принципом міжпредметної координації і передбачає навчання фахової лексики з урахуванням особливостей майбутньої спеціальності та професійних інтересів студентів, знаходить свою реалізацію у відборі лексичного матеріалу та визначенні, за Л.Ф.Манякіною, „перспектив його переносу в реальне іншомовне спілкування майбутніх спеціалістів” [6, с. 59] для успішного загального розвитку й формування спеціальних професійних здібностей особистості. З метою належної професійної підготовки фахівця у ВНЗ цей принцип передбачає організацію навчального процесу таким чином, аби забезпечити трансформацію пізнавальної діяльності у професійну, що, в свою чергу, вимагає координацію змісту навчання іншомовного лексичного матеріалу зі змістом навчання фахових дисциплін. Якщо розуміння термінології рідною мовою випереджатиме її вивчення іноземною, то процес оволодіння фаховою лексикою буде

більш ефективним, підвищуючи професійну спрямованість курсу іноземної мови, а також стимулюючи інтерес до її вивчення через оволодіння лексичним складом мови.

Проаналізувавши у руслі нашого дослідження зазначені вище загально дидактичні та методичні принципи, ми переконані, що вони створюватимуть дидактичну основу для вивчення студентами немовних вищих навчальних закладів лексичного матеріалу англійської мови із застосуванням стратегій навчання.

Таким чином, нами обґрунтовано дидактичні аспекти розробки методики формування лексичної компетенції у контексті її стратегічного навчання і виявлено, що останнє створює сприятливу атмосферу академічної співпраці та розвиває потенціал кожної особистості в площині суб'єкт-суб'єктних відносин, що в цілому позитивно впливає на якість іншомовної підготовки майбутніх фахівців і сприяє подальшій реалізації особистих та професійних цілей. Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у висвітленні особливостей процесу формування іншомовного лексичного матеріалу для стратегічного вивчення ІМ.

Список використаних джерел

1. Беляев Б.В. О применении принципа сознательности в обучении иностранному языку / Б.В. Беляев // Психология в обучении иностранному языку: Сборник статей. – М.: Просвещение, 1967. – С. 5-17.
2. Бессмельцева Е.С. Межпредметная интеграция в обучении студентов неязыковых факультетов иностранному языку / Е.С. Бессмельцева // Известия Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена. – № 8. – 2007. – С. 106-109.
3. Бим И. Л. Теория и практика обучения немецкому языку в средней школе : проблемы и перспективы : учеб. пособие для студ. пед. ин-тов по спец. № 2103 «Иностр. яз.» / И. Л. Бим. – М.: Просвещение, 1988. – 256 с.
4. Ігнатова Р. Розвиток пізнавальної активності учнів як педагогічна проблема / Р. Ігнатова // Вісник Львів. УН-ТУ. Серія педагогічна. – 2004. – Вип.18. – С. 73-80.
5. Лapidус Б.А. Poleмические заметки о т.н. синтаксических моделях и грамматических правилах / Б.А. Лapidус // Иностранные языки в высшей школе. – 1972. – Выпуск 7. – С. 55-60.
6. Манякина Л.Ф. Обучение студентов техникумов торгово-экономического профиля ведению профессионально направленной беседы на английском языке: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / КГЛУ. – К., 1998. – 305 с.
7. Методика викладання іноземних мов у вищій школі / За ред. проф. Ю.О. Жлуктенка. – К.: Вища школа, 1971. – 224 с.
8. Методика интенсивного обучения иностраннм языкам / Под ред. В.А.Бухбиндера и Г.А.Китайгородской. – К.: Выща школа, 1988. – 344 с.
9. Осмоловская И.М. Наглядные методы обучения: учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений. / И.М. Осмоловская — М.: Изд. центр «Академия», 2009. – 192 с.
10. Остапенко А. И. Формирование познавательной активности студентов в процессе их совместной учебной деятельность. Дис. ... канд. пед. наук. К., 1989. – 233с.
11. Пассов Е.И. Мастерство и личность учителя: на примере преподавания иностранного языка / Пассов Е.И., Кузовлев В.П., Царькова В.Б. – [2-е изд., испр. и доп]. – М.: Флинта : Наука, 2001. – 240 с.
12. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. 2-е изд. – М.: Просвещение, 1991. – 223 с.
13. Прокофьева В.Л. Наглядность как средство создания коммуникативной мотивации при обучении устному иноязычному общению / В.Л. Прокофьева // Иностранные языки в школе. – 1990. – № 5. – С. 41-45.
14. Програма з англійської мови для професійного спілкування. Колектив авторів: Г.Є. Бакаєва, О.А. Борисенко, І.І. Зуєнок та ін. – К.: Ленвіт, 2005. – 119 с.
15. Пути, средства повышения познавательной активности учащихся: Сб. науч. трудов. Рязань, 1986. – 168 с.

16. Семенчук Ю.О. Формування англомовної лексичної компетенції у студентів економічних спеціальностей засобами інтерактивного навчання): дис. канд. пед. наук: спец.: 13.00.02 / Семенчук Юліан Олексійович; Київський держ. лінгв. ун-т. – захист 16.10.07. – К., 2007. – 184 с.
17. Сиддикова И.А. Творческая активность студентов в изучении иностранного языка / И.А. Сиддикова // Теория и практика подготовки к межкультурной коммуникации в системе непрерывного обучения иностранным языкам: Материалы конференции. – Минск : МГЛУ, 2006. – С. 54-58.
18. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам: базовый курс лекций: пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е.Н. Соловова. – [4-е изд.]. – М.: Просвещение, 2006. – 239 с.
19. Тарнопольский О.Б., Кожушко С.П. Методика обучения английскому языку для делового общения: Уч. пособие. – К. : Ленвит, 2004. – 192 с.
20. Щукин А.Н. Обучение иностранным языкам. – М. : Филоматис, 2004. – 416 с.
21. Щур С.М. Методичні принципи формування компетенції в медіації у майбутніх викладачів іноземних мов / С.М. Щур: [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vchdpu/ped/2011_92/Shchur.pdf
22. Apel Hans Jürgen. Präsentieren – die gute Darstellung. – Hohengehren: Schneider Verlag, 2002. – 125 S.
23. Mehlhorn Grit. Studienbegleitung für ausländische Studierende an deutschen Hochschulen. – München: IUDICIUM Verlag GmbH, 2005. – 220 S.
24. Richards C.J., Rodgers T. S. Approaches and Methods in Language Teaching. – Cambridge: CUP. – 1994. – 171 p.

Didactics pre-conditions of organization of strategic studies of the professionally directed vocabularies used for the forming of English-language lexical competence of the students of unlinguistic specialities have been analysed in the article .

Key words: *the foreign professionally directed communicative competence, students of unlinguistic specialities, didactics and methodical principles of studies.*

УДК 37.02:81'243(075.3)

Редько В. Г.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА

У статті автор розглядає проблему діагностики динаміки зростання інтелектуального розвитку іношомовної особистості школяра під кутом зору компетентнісного підходу до навчання. Свої думки він ілюструє прикладами із підготовлених ним підручників з іспанської мови.

Ключові слова: *діагностика, навчальні досягнення, іношомовне спілкування, шкільний підручник.*

Варіативність сучасної системи шкільної освіти, її тенденції на компетентнісні, розвивальні, особистісно-орієнтовані, інноваційні та експериментальні технології навчання все частіше активізують необхідність створення індивідуальних умов для розкриття можливостей і творчого потенціалу школярів, проявлення в них, як зазначає В.І.Панов, потреби сформувати в собі здатність бути суб'єктом розвитку своїх здібностей і в кінцевому результаті стати суб'єктом процесу своєї соціалізації [9]. Важлива роль у цьому процесі належить іноземній мові як механізму впливу на комунікативну і соціальну активність кожного учня. Втім якість такої дії різнобічно залежить від індивідуальних можливостей школярів, зокрема від їхньої